

Ekonom Lukáš Kovanda: Pomůže vládní program dodatečného bilionového zadlužení české ekonomice?

- CZ24 News | 23. března 2020

ČESKO: Česká vláda se zařazuje po bok ekonomicky nejvyspělejších zemí světa a přichází s masivním programem na podporu české ekonomiky. Tuzemská ekonomika míří do recese, která může být hlubší než ta z roku 2009, tedy z doby světové finanční krize. Dnešní krok vlády je tedy více než žádoucí a vládě vlastně ani nic jiného nezbyvalo, pokud nechtěla dopustit celkový rozvrat českého hospodářství. To je kvůli boji s šířením koronavirové nákazy z podstatné části „vypnuté“, přičemž tato vypnutá část je den o dne větší.

Každé další opatření vlády pro boj s pandemií koronaviru vypíná další a další část ekonomiky, což má a bude mít své dramatické ztráty. Proto je nutné, aby vláda předložila masivní sanační program, což právě činí. Objem programu - jak přímé pomoci, tak záruk - přesahuje jednu šestinu ročního hrubého domácího produktu země, což je dostatečná „palebná síla“. Nelze však vyloučit, že program bude třeba ještě navýšit, záleží na celkové závažnosti nákazy a době „vypnutí“ naší i zahraniční ekonomiky.

Objem programu však není vše. Bude záležet také na míře adresnosti podpůrného financování a na celkové koncepci programu. Ta by měla být taková, aby prostředky z něj proudily na jednotlivá užití v co možná v nejtěsnějším sepětí s podobou finančních toků, které by probíhaly na běžné, „přirozené“ tržní bázi, pokud by k žádnému šíření koronaviru ani k „vypnutí“ značné části ekonomiky nedocházelo.

Česká ekonomika je z fiskálního hlediska velmi dobře připravena na rozpočtový boj s koronavirem a jeho ekonomickými důsledky. Patří mezi pětici zemí EU s nejnižším veřejným dluhem v poměru k hrubému domácímu produktu.

Zároveň mezinárodní investoři přičítají vládě ČR jen velmi malé riziko platební neschopnosti. Pojištění proti platební neschopnosti (tzv. CDS spread) české vlády je podle dnešních dat Bloombergu šesté nejnižší na světě (viz graf níže). To znamená, že mezinárodní investoři přikládají možnosti platební neschopnosti ČR jen velmi malou pravděpodobnost. Nižší pravděpodobnost platební neschopnosti než ČR už mají jen Švýcarsko, Norsko, Švédsko, Spojené státy a Nový Zéland.

To vše znamená, že Česká republika má poměrně výrazný fiskální prostor k dodatečnému zadlužení. Pokud se bude zadlužovat rozumně a prozíravě, tj. pokud bude dnes předložený program adresný a koncepčně dobře uchopený ve výše uvedeném smyslu, nemusí se ČR obávat jakkoli citelnějšího nárůstu nákladů obsluhy dluhu. Právě tyto náklady, pokud se vymknou kontrole, mohou zatížit i budoucí generaci, což bychom ani tvář v tvář boji s koronavirem neměli dopustit.

Lukáš Kovanda